

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/26/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1018201768
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Martinčeková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:1018201768.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu: Krajská prokuratúra Bratislava, so sídlom Vajnorská 47, 812 56 Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava, za účasti ďalšej účastníčky: P. T. O.Á., nar. XX.X.XXXX, bytom N. W. X/A, XXX XX X., právne zastúpená advokátskou kanceláriou ŠKODLER & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Dobšinského 12, 811 05 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 40525-4/2016-BA zo dňa 21.09.2016, o kasačnej sťažnosti ďalšej účastníčky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Sa/110/2018-132 zo dňa 29.09.2021, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á p r á v o** na náhradu trov kasačného konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej ako „krajský súd“, resp. „správny súd“) uznesením č. k. 7Sa/110/2018-132 zo dňa 29.09.2021 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) zastavil podľa § 99 písm. a) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) súdne konanie, v ktorom sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 40525-4/2016-BA zo dňa 21.09.2016. Krajský súd tak urobil v dôsledku podania zo strany žalobcu zo dňa 02.06.2021. Žalobca týmto podaním, v súlade s ust. § 63 zákona č. 162/2015 Z.z. SSP, vzal žalobu späť v celom rozsahu pred rozhodnutím vo veci s poukazom na rozsudok veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Vs/3/2019 a k inému právnomu posúdeniu otázky vzniku a zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia lekárov ako samostatne zárobkovo činných osôb na základe licencie L1A.

2. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podala kasačnú sťažnosť ďalšia účastníčka konania prostredníctvom svojho právneho zástupcu. (ďalej len „sťažovateľka“). Kasačnú sťažnosť odôvodnila tým, že správny súd rozhodol nesprávne a nezákonne, keď nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Sťažovateľka uviedla, že späťvzatie žaloby žalobcom (pozn. sťažovateľka, hoci zastúpená advokátom, namiesto „späťvzatie žaloby“ na viacerých miestach kasačnej sťažnosti používa spojenie „späťvzatie protestu“) malo byť odôvodnené direktívnym a nezákonným pokynom Generálnej prokuratúry SR č. VI3 Gd 1/21/1003-3 zo dňa 5.1.2021“ (ďalej len „pokyn GP“). Sťažovateľka považuje pokyn GP za rozporný s ustanovením čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a ust. § 6 ods. 9 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), ktorý mal za následok vydanie napadnutého uznesenia, čo malo za následok zmarenie súdnej a inej právnej ochrany sťažovateľky ako práva vyplývajúceho jej z čl. 46 ods. 1 Ústavy,

3. Vo vzťahu k pokynu GP sťažovateľka tiež uviedla, že „Generálna prokuratúra SR prostredníctvom GP SR vydala podriadeným prokuratúram direktívny (všeobecný) pokyn brať protesty vo veci povinného

nemocenského a povinného dôchodkového poistenia v súvislosti s licenciou na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov späť a následne prokuratúra zobrala protest späť v čase kedy nemožno tvrdiť, že judikatúra týkajúca sa tejto veci je ustálená.“. Ďalej sťažovateľka uviedla, že existujú dve rozhodnutia veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie sp. zn. 1 Vs 1/2019 z 30. apríla 2019 a rozhodnutie sp. zn. 1 Vs 3/2019 z 24. novembra 2020), z čoho vyvodila, že: „Správny súdny poriadok neupravuje vzťah protichodných rozhodnutí Veľkého senátu SR. Neskoršie rozhodnutie Veľkého senátu NS SR neruší predchádzajúce, obe rozhodnutia existujú popri sebe.“. Sťažovateľka následne uzavrela, že: „... je zrejmé, že akokoľvek bude chcieť ktorýkoľvek trojčlenný senát správneho kolégia NS SR vo veci rozhodnúť, bude sa musieť odchyliť od niektorého rozhodnutia Veľkého senátu NS SR. Z tohto dôvodu možno považovať späťvzatie protestu za predčasné a nesprávne, porušujúce právo sťažovateľa na riadne rozhodnutie vo veci.“.

4. Sťažovateľka ďalej uviedla, že „V kontexte dosiaľ uvedeného je zároveň na mieste doplniť, že sťažovateľ touto kasačnou sťažnosťou nenamieta všeobecnú zákonnú povinnosť príslušného súdu zastaviť súdne konanie v prípade, ak dôjde k späťvzatiu žaloby zo strany žalobcu. Uvedenú povinnosť však nemožno vnímať absolútne, ale je nevyhnutné späťvzatie žaloby ako procesný úkon, s ktorým je spojené zastavenie súdneho konania vnímať aj cez prizmu materiálnej zákonnosti resp. ochrany základných práv a slobôd (vrátane práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu)“. Z uvedeného potom sťažovateľka v závere vyvodila, že: „Právo na súdnu ochranu je zároveň úzko previazané s právom spravodlivý proces, čím možno vo svetle vyššie uvedené uzatvoriť, že (nesprávnym) procesným postupom Krajského súdu v Bratislave, v rámci ktorého zastavil súdne konanie z dôvodu späťvzatia žaloby, došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces, keď mu bola v podstate odňatá možnosť súdnej ochrany, pôvodne aktivovaná podanou správnu žalobou, ku ktorej deaktivácii bolo pristúpené na základe nezákonného postupu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky - vydaním nezákonného pokynu GP SR.“. Sťažovateľka žiadala, aby kasačný súd uznesenie krajského súdu v zmysle ust. § 462 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril podaním zo dňa 20.12.2021, v ktorom, v súvislosti so sťažovateľkou tvrdeným porušením jej základných práv a slobôd, uviedol, že „Správnu žalobu proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne ústredie č. 40525-4/2016 z 21.9.2016 mohla podať aj sama sťažovateľka podľa § 177 ods. 1 SSP v lehote do 5.12.2016 ... .. Sťažovateľka v hore uvedenej lehote sama správnu žalobu nepodala ... .. K namietanému porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivý proces (a práva na súdnu a inú právnu ochranu, ktoré by však mohol konštatovať iba Ústavný súd Slovenskej republiky), žalobca preto uvádza, že sťažovateľka sama ustanoveným postupom toto právo nevyužila a namietat jeho porušenie v konaní o správnej žalobe prokurátora, žalobca považuje za nenáležitú.“. Vo vzťahu k sťažovateľkou tvrdenej nezákonnosti pokynu GP žalobca uviedol, že pokyn GP nie je pokynom v individuálnej veci, ale ide o usmernenie so všeobecnými účinkami na zjednotenie postupu podriadených prokuratúr v druhovo a predmetovo určených veciach, ktoré je „generálna prokuratúra oprávnená/povinná vydávať“. S poukazom na ustanovenie § 99 písm. a) SSP žalobca konštatoval, že krajský súd po späťvzati žaloby v celom rozsahu nemohlo rozhodnúť inak než konanie zastaviť. Napadnutým uznesením zo dňa 29.9.2021 nedošlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci a petit kasačnej sťažnosti je nevykonateľný vzhľadom k tomu, že krajský súd nemôže už po späťvzati žaloby ďalej konať, pretože „odpadol predmet konania“. Dispozitívnym úkonom žalobcu bola žaloba vzatá späť v celom rozsahu. Späťvzatie žaloby bolo ako procesný úkon vykonané v súlade s ust. § 63 SSP. S poukazom na uvedené žalobca navrhol značnému súdu kasačnú sťažnosť zamietnuť.

6. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti vyjadrila podaním zo dňa 10.12.2021 a navrhla kasačnú sťažnosť sťažovateľky zamietnuť ako nedôvodnú. Uviedla, že súhlas som späťvzati žaloby sa v správnom súdnictve nevyžaduje, rovnako sa nevyžaduje uvedenie dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom, keďže správny súdny poriadok samotnú legitímáciu na späťvzatie žaloby nepodmieňuje žiadnym konkrétnym dôvodom. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že sa cíti byť ukrátená na svojich právach žalovaná uviedla, že sťažovateľka nevyužila svoje právo a proti rozhodnutiu č. 40525-4/2016-BA zo dňa 21.09.2016 nepodala správnu žalobu, čím sa sama obrala o právo na súdnu ochranu. Žalovaná skonštatovala, že väčšina námietok v kasačnej sťažnosti smerovala proti skutočnosti, že prokuratúra zobrala späť protest prokurátora (nie je žalobu), čo sa v danom prípade nezakladá na pravde. Prokurátor vzal späť žalobu namierenú proti rozhodnutiu žalovanej č. 40525-4/2016-BA zo dňa 21.09.2016, nie protest prokurátora.

7. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačnú sťažnosť podala oprávnená osoba v zákonom stanovenej lehote a je prípustná, po oboznámení sa so súdnym a administratívnym spisom vyhodnotil sťažnostné námietky sťažovateľky ako plne nedôvodné.

8. Z obsahu spisu správneho súdu vyplýva, že žalobca podaním zo dňa 2.6.2021 zobral žalobu v celom rozsahu späť a konanie navrhol zastaviť. Žalobca späťvzatie žaloby odôvodnil tým, že v rozsudku veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Vs 3/2019 z 24. novembra 2020 došlo k odchyleniu od záverov veľkého senátu vo veci sp.zn. Vs 1/2019 a k inému právnemu posúdeniu otázky vzniku a zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia lekárov ako samostatne zárobkovo činných osôb na základe licencie L1A.

9. Podľa § 63 SSP, žalobca môže do vydania rozhodnutia správneho súdu vziať žalobu späť, a to sčasti alebo celkom. Ak je žaloba vzatá späť celkom, správny súd konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, správny súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne správny súd v rozhodnutí vo veci samej.

10. Podľa § 99 písm. a) SSP, správny súd konanie uznesením zastaví, ak žalobca vzal žalobu späť skôr, ako správny súd vo veci rozhodol.

11. Podľa § 438 ods. 1 SSP, kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

12. Podľa § 461 SSP, kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

13. Žalobca ako dominus litis disponuje po začatí konania subjektívnym právom vziať žalobu späť a v prípade splnenia zákonných podmienok tým dosiahnuť zastavenie konania alebo jeho časti bez meritórneho rozhodnutia. Ide súčasne o úkon fakultatívny, keďže žiadne ustanovenie právneho poriadku neukladá žalobcovi povinnosť vziať podanú žalobu späť za akýchkoľvek podmienok. Súhlas žalovaného alebo ďalšieho účastníka v konaní sa na späťvzatie žaloby nevyžaduje.

14. Rovnako ustanovenie § 63 SSP v spojení s ustanovením § 99 písm. a) SSP nekladie osobitné požiadavky na kvalitu odôvodnenia návrhu (podania), ktorým žalobca berie žalobu späť. Späťvzatie žaloby je striktné procesným úkonom, ktorý správny súd posudzuje vždy podľa obsahu. Rozhodujúci je pritom prejav vôle žalobcu, ktorým je správny súd viazaný. Povinnosťou správneho súdu je teda dispozičný prejav vôle žalobcu rešpektovať a po späťvzatí žaloby pokračovať v konaní tak, aby bolo toto konanie bez ďalšieho prejednanía veci zastavené tak, ako to predpokladá § 99 písm. a) SSP.

15. Správny súd o zastavení konania rozhoduje uznesením, pričom tento postup má obligatórny charakter. Rozsah ingerencie správneho súdu po doručení späťvzatia žaloby žalobcom podľa § 63 SSP spočíva primárne v posúdení, či takýto úkon možno za späťvzatie považovať a pokiaľ áno, či ide o späťvzatie sčasti alebo celkom. Správne mu súdu nie je daná právomoc posudzovať a zohľadňovať dôvody a následky späťvzatia žaloby a ich reflexiu do sféry účastníkov konania v takom rozsahu, ako to požaduje sťažovateľka v kasačnej sťažnosti.

16. K námietkam sťažovateľky vo vzťahu k zásahu do jej práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, kasačný súd poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu SR I. ÚS 161/2021 zo dňa 20. apríla 2021, III. ÚS 309/2021 zo dňa 13. mája 2021, III. ÚS 311/2021 zo dňa 13. mája 2021, ktoré sa týkali obsahovo/skutkovo podobných vecí, ako je vec prejednávaná a teda ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovatelia (fyzické osoby zastúpené identickým právnym zástupcom ako sťažovateľka v tomto konaní) namietali porušenie ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy späťvzatím protestu prokurátora. Ústavný súd svoje rozhodnutia odmietnuť ústavné sťažnosti (ako zjavne neopodstatnené) odôvodnil primárne interpretáciou roly a významu netrestného dozoru prokuratúry, ktorého podstatou je ochrana zákonnosti, t. j. objektívneho práva, pričom ochrana subjektívnych práv fyzických a právnických osôb je v rámci neho sekundárna, prípadne môže i absentovať. Na druhej strane ochrana subjektívnych práv fyzických a právnických osôb je doménou správneho súdnictva. Výlučné dispozičné oprávnenie prokurátora vo vzťahu k žalobe/konaniu, a teda aj možnosť jej späťvzatia podľa § 63 SSP bez potreby zohľadňovania individuálnych záujmov ďalších účastníkov, je odrazom ústavným súdom opísaného rozmeru netrestného dozoru prokuratúry.

17. Správny súd tak rozhodol správne, keď súdne konanie podľa § 99 písm. a) SSP zastavil z dôvodu späťvzatia správnej žaloby prokurátorom v celom rozsahu pred rozhodnutím vo veci. Vychádzajúc z uvedeného kasačný súd vyhodnotil kasačnú sťažnosť sťažovateľky ako nedôvodnú, z ktorých dôvodov ju podľa § 461 SSP zamietol.

18. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že účastníkom konania nárok na ich náhradu nepriznal postupom podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 170 písm. c/ SSP.

19. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.